

ประโยค ป.ธ. ๙
 แต่ง ไทยเป็นนคร
 สอบ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ในการรับคนเข้าเป็นบรรพชิตบริษัท กล่าวคือรับกุลบุตรผู้มีศรัทธา
 ปราบณาจะบวชให้ได้บรรพชาอุปสมบทครั้งแรก สมเด็จพระสุคตก็ทรงรับ
 ด้วยพระองค์เองด้วยวิธีเอหิภิกขุอุปสัมปทา ครั้นต่อมา มีพระสาวกตรัสรู้ธรรม
 ตามเสด็จขึ้นหลายรูปพอจะเป็นกำลังในการแพร่พระศาสนาได้ จึงทรงส่งท่าน
 เหล่านั้นให้แยกย้ายกันไปประกาศพระศาสนา เมื่อมีกุลบุตรศรัทธาจะบวช
 ท่านเหล่านั้นก็นำมาเฝ้ากราบทูลขอบรรพชา บางทีพากันมาแต่ถิ่นไกลกันดาร
 ต้องลำบากบอบช้ำทั้งอาจารย์แลศิษย์ก็มีเนือง ๆ อันวิธีการเผยแผ่คำสอน
 มิใช่แต่จะมุ่งปลุกความนิยมในทางโอวาทเท่านั้น ต้องผ่อนผันให้ความสะดวก
 ในการปฏิบัติด้วย ไม่เช่นนั้น กุลบุตรทั้งหลายซึ่งแม้มีศรัทธาก็จะพึง
 อิดหนาระอาใจว่า เพียงแต่จะรู้ตามก็ยากอยู่แล้ว ยิ่งยากในอันจะปฏิบัติตาม
 อีกเล่า อีกประการหนึ่งการฝึกฝนศิษย์ให้รอบรู้ จนเป็นผู้สามารถในกิจการ
 อาจบริหารหมู่คณะทำกรณียะแทนตนได้ ย่อมเป็นกิจซึ่งอาจารย์ผู้เห็นการณ์
 ไกลไม่ละเลย ด้วยอำนาจแห่งเหตุนี้ จึงประทานพระพุทธานุญาตให้พระสาวก
 เหล่านั้นรับกุลบุตรให้บวชได้ด้วยวิธีให้กุลบุตรนั้นเปล่งวาจาถึงพระรัตนตรัย
 เป็นที่พึง ซึ่งเรียกว่าสรณคมนุปสัมปทาก็สำเร็จเป็นอุบายแผ่พระศาสนา
 ได้แพร่หลายรวดเร็ว แต่วิธีนี้ยังสำเร็จด้วยอำนาจบุคคล เมื่อสาวกมณฑล
 ยังไม่แพร่หลาย การควบคุมและรับผิดชอบ ยังเป็นภาระน้อย จะปล่อยให้
 เป็นภาระของเอกชนอยู่ก่อน ก็ชอบแก่กาละ แต่เมื่อพระสาวกมากขึ้นแล้ว
 การควบคุมและรับผิดชอบ ย่อมเป็นภาระใหญ่ จะคงให้เป็นการเอกชนไป
 ไม่ชอบแก่เหตุ จริงอยู่ การกระทำด้วยอำนาจความคิดเห็นแห่งเอกชน ย่อมมี
 ทางผิดพลาดได้ง่าย ด้วยเหลือหู หลงตา ล้นใจ ยังเป็นผู้หย่อนปรีชาสามารถ

หรือซ้ำยังเป็นทาสแห่งกิเลส ก็ยังมีผิดมากกว่าถูก แม้จะว่าในทางเป็นหลักฐาน
มันคงเล่า สองหู สองตา ใจเดียว ที่ไหนจะสู้หลายหู หลายตา มากใจได้
พระศาสนานี้จะมันคงยั่งยืนไป มิใช่ด้วยอำนาจบุคคลผู้ใดผู้หนึ่งเป็นแน่แท้
แต่จะเป็นไปได้ก็ด้วยอำนาจแห่งพระสาวกทั้งมวล ด้วยอำนาจแห่งเหตุนี้
เมื่อมีพระสาวกเจริญเป็นปึกแผ่นแล้ว จึงทรงยกอุปสมบทกรรม ให้เป็นการ
สงฆ์ ด้วยวิธีบัญญัติจุดตุลกรรมอุปสัมปทา ส่วนสรณคมனுอุปสัมปทาภายหลัง
โปรดให้ใช้เป็นวิธีบรรพชาแก่สามเณร ทั้งสองวิธีนี้ คงเป็นแบบฉบับเรียบร้อย
ดี ได้ปฏิบัติกันมาจนบัดนี้มิได้เปลี่ยนแปลง ข้อนี้ แสดงเยี่ยงอย่างของ
การฉวสิกขนาว่า เป็นผู้มุ่งความสะดวกแลประโยชน์อันจะพึงมีแก่หมู่คณะ
เป็นสำคัญ ไม่คิดสั้น ๆ เห็นแก่ตนเป็นประมาณ การฉวสิกตaxy่อมมีในสันดาน
ของผู้มีบุญญาภินิหารดั่งรับพระราชทานฉววิสัยชานามาเป็นนิตินัย ฉะนี้ ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๙
ตัวอย่าง แต่งไทยเป็นมคอ

พ.ศ. ๒๕๖๒

ธมฺมวินเย หิ ปพฺพชิตฺตกาเม กุลปฺตฺเต วิจิณฺตฺวา ปพฺพาเซตฺตฺวา
 อุปสมฺปาเทตฺตฺวา ปฏิกฺคาโห เอวํ เวทิตฺตฺวา ๑ ปจฺมโพธิกาเล พุทฺโธ ภควา,
 โย กุลปฺตฺโต สทฺโธ ธมฺมวินเย ปพฺพชิตฺตกาโม โหติ, ตํ สยเมว ปฏิกฺคเหตฺวา
 อุปสมฺปาเทสิ ๑ สว เอนฺทิกฺขอุปสมฺปาตํ วุจฺจติ ๑ อถาปรภาเค อญฺฺพุทฺธา
 สวกา พุทฺทาเยว, เต จ ปฏฺิพลา อเหตุํ ธมฺมํ ปกาเสตฺตฺวา, ตสฺมา พุทฺโธ
 เต ทิสาวทิสาสฺส ธมฺมํ ปกาเสตฺตฺวา อญฺโยเชสิ ๑ เต สวกา จาริกณฺจรมานา,
 เย ตตฺถ ตตฺถ กุลปฺตฺตา อธิ ชาตสทฺธา ปพฺพชฺชํ อากงฺขนฺติ, เต อาทาย
 สตฺถุ สนฺตํ อากนฺตฺวา สตฺถารํ ปพฺพชฺชํ ยาเจตฺตฺวา ๑ อปฺเปกฺทา เต อจฺริยาปึ
 ปพฺพชฺชาเปกฺขาปึ กนฺตารทฺธานโต อากตา ตปฺปจฺจยา กิลมึสฺสุ ๑
 สาสนธมฺมวิทฺถารณํ หิ น เกวลํ สทฺธํ อุปฺปาเทตฺตฺวา โอวาทวเสน ปวตฺเตตฺตพฺพิ
 อถโข ปฏฺิพตฺติกาเลปึ สุขํ อุปฺปาเทตฺตฺวา สึถึลํ กตฺวา ปวตฺเตตฺตพฺพิ, โน เจ,
 เต กุลปฺตฺตา สทฺธาสมฺปนฺนา หุตฺวาปึ อญฺญิเยยฺยํ หารายเยยฺยํ “สาสนธมฺมสฺส
 หิ อญฺโพธิธมฺมปึ ทุกฺกรํ โหติ กิการณา ปนสฺส อญฺฺปฏฺิพตฺติ ปฺนปึ
 ทุกฺกรติ ๑ อปึจ ทิมทสฺสึหิ อจฺริเยหิ, ยาว อตฺตโน สึสฺสา กิจฺเจสฺสุ ปฏฺิพลา
 หุตฺวา คณํ ปรีหริตฺตํ กรณียานิ กาคฺคฺยจ สกฺโกนฺติ, ตาว เตสํ สึกฺขาปนกิจฺจํ
 อวิชหิตฺเตยว โหติ ๑ อิมินา การณวเสน พุทฺโธ สวากานํ กุลปฺตฺตํ
 ปฏฺิพคฺคเหตฺวา “พุทฺธํ สรมฺมํ คจฺจามิตฺตาทินา วจึเภเทน อุปสมฺปาเทตฺตฺวา
 อญฺญณาสึ ๑ อยํ คึสรณคณฺนอุปสมฺปาตํ วุจฺจติ ๑ อิมินา อุปฺปาเณ สาสน-
 ธมฺมสฺส วิทฺถารณํ จึปฺเปยว ปวตฺตํ ๑ อิทมฺปน ปุคฺคลวเสน สมิทฺธี อาปชฺชติ
 ๑ สวากานํ หิ อปฺปกกาเล เตสํ ปรีपालนธฺรณฺชารตาทิจฺจํ น มหาภาโร โหติ,
 ตทา ยํ ตํ กิจฺจํ ปุคฺคลิกการณวเนน อาทิมฺหิ ปวตฺตาเปตฺตพฺพิ ตํ กาลานฺรูปึ
 โหติ ๑ ยทา ปน สวกา พุทฺทาเยว โหนฺติ เตสํ ปรีपालนาทิจฺจํ มหาภาโร

โหติ ตทา ตสฺส กิจฺจสฺส ปุริมกาลเ วีย ปุคฺคฺลิกภารภาเวน ปริวตฺตาปนํ
การณานุรูปํ น โหติ ฯ

ปุคฺคฺลิกทสฺสนวเสน หิ กิจฺจํ กรรมํ เตสํ นานปฺปการเ
ปวตฺตภาวโต สุเขน วิรฺทฺธิ คจฺจติ ฯ สเจ ตํ ทสฺสนํ สติลลสามตฺถียสฺส วา
กิลลทาสฏฺฐสฺส วา ปุคฺคฺลสฺส วิตฺกโก ภเวยฺย, ตสฺส วิรฺทฺธิ ภฺยโยโส
มตฺตตาย ภวติ ฯ ถลํ นาม ทพฺพนิธานภาเวน อตฺถกถาย สติ ทฺวิกณฺณทฺวิเนตฺต-
เอกทฺถิกสฺส ปุคฺคฺลสฺส ทสฺสนํ พุทฺถกณฺณพฺพเนตฺตพฺพทฺถิกานํ ปุคฺคฺลानํ
ทสฺสเนหิ สทฺธิ สมภาวํ อุปฺปนฺตุํ สกฺกฺกฺเขยฺย ฯ ตถาเยว พุทฺธสาสนสฺส
จิริปฺปติฏฺฐาปนกิจฺจํปี โหติ ฯ อวสฺสํเยว พุทฺธสาสนสฺส จิริฏฺฐิจฺติ ยสฺส
กสฺสจि วเสน น ปวตฺตติ, สพฺเพสํ ปน สวากานํเยว วเสน ปวตฺตติ ฯ เตน
ภควา สวากานํ อนุปฺพุเพน เวปฺพลมฺหตฺตํ ปตฺตทานํ ฌตฺติจตฺตุดกมฺม-
อุปฺสมปทาวิธานเณ สงฺฆสฺส อุปฺสมปทากรรมํ อนุญญาตี ฯ ปุพฺเพ ปน กตฺตา
สรณคฺมฺนูปฺสมปทา สามเณรานํ ปพฺพชฺชาวิธานภาเวน อนุญญาตา โหติ ฯ
อัยํ ทฺวิธา อุปฺสมปทา สุสณฺญาปิตฺติทสฺสนรฺรูปา หุตฺวา ยาวชฺชตฺนา
ปริวตฺตนาภาวโต อนุกตฺตา โหติ ฯ อิทํ “อัยํ คณฺตฺตปฺปรกฺษาโร โหติ
น อตฺตตฺตปฺปโยติ การณวตฺติกชนานํ นิตฺสฺสนทึปนํ โหติ ฯ อิติ การณวตฺติกตา
นิตฺสฺสนภาวโต เทลิตฺนเณน ปุณฺณภินิหารสมาปฺนฺนสฺส สฺนฺตฺนเณ สํวิชฺชติ ฯ